

هر رفتار ویژه‌ی عینی بر حسب نظریه‌ی Bloom در یکی از حیطه‌های زیر قرار می‌گیرد. مشخص کردن این حیطه‌ها در تعیین شیوه‌های ارزشیابی بسیار مهم است.

(الف) حیطه‌ی شناختی (Cognitive) یا مهارت‌های ذهنی.

(ب) حیطه‌ی نگرش (Attitude) یا مهارت‌های ارتباطی.

(ج) حیطه‌ی روانی - حرکتی (Psychomotor) یا مهارت‌های عملی.

پس از بیان صریح اهداف آموزشی، از مدرس انتظار می‌رود جهت تحقق اهداف، مفاهیم مورد نظر را با توجه به روشها و فعالیتهای پیش بینی شده و به کمک وسایل و مواد آموزشی مورد نیاز تدریس کند. همچنین درحین تدریس به فراگیران فرصت دهد تا خود به تفکر و اکتشاف بپردازند و در فرایند تدریس فعال باشند. جهت تحقق هر یک از هدفهای رفتاری و آموزشی مورد نظر هردرس، در ارایه مطلب باید روشها، فنون، و راهبردهای خاص پیش بینی و مورد استفاده قرار گیرد. در نهایت لازم است مدرس بعد از تدریس بداند که فراگیران تاچه حد به هدفهای مورد نظر در تدریس رسیده اند. بدین منظور بر اساس اهداف تعیین شده، ابتدا نحوه و نوع ارزشیابی را مشخص کرده و آنگاه به تنظیم سؤالات و دیگر فعالیتهای مربوط به ارزشیابی می‌پردازد.

طراحی آموزشی و تهیه طرح درس این فرصت را در اختیار مدرس قرار می‌دهد که به اهداف تربیتی رشته تخصصی خود توجه بیشتری داشته باشد، مواد آموزشی را با توجه به نیازهای فراگیران هماهنگ سازد و در نهایت صرفه جویی در انرژی و وقت داشته باشد.

طرح درسی که خوب تهیه شده باشد می‌تواند:

- فعالیتهای آموزشی را نظم دهد؛
- وظیفه‌ی استاد و دانشجو را مشخص کند؛
- توجه استاد را به انتخاب روش‌های مناسب جلب نماید؛
- ارزشیابی استاد توسط مؤسسه‌ی آموزشی یا دانشجو را آسان کند؛
- دانشجو و استاد با اعتماد بیشتری در عرصه‌های آموزشی حاضر شوند.
- ارزشیابی دانشجو توسط استاد را آسان کند.

طرح درس

Lesson Plan

تهیه شده توسط: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، واحد رشد و ماندگاری احصای بیات ملی
نویسنده مطالب: یکین سزودی، کارشناس ارشد آموزش پزشکی

edustaff@kmu.ac.ir

آدرس: کتونی و...

طراحی و تنظیم: زینت رواکرو

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

طرح درس عبارت است از برنامه ریزی و سازمان دادن به مجموعه فعالیتهایی که مدرس در رابطه با هدفهای آموزشی، محتوای درس و تواناییهای فراگیران برای یک زمان مشخص تدوین می کند. طرح درس ممکن است برای یک ترم، یک ماه، یک هفته یا یک سال تنظیم شود که به آن طرح دوره نیز گفته می شود. طرح درس موجب می شود که استاد فعالیت های مهم و لازم آموزشی را به ترتیب ویکی پس از دیگری، درمراحل و زمانهای مشخص و به شیوه ای منطقی پیش ببرد و نتایج حاصل از آنرا برای تدریس در مراحل بعدی آموزش مورد استفاده قرار دهد. همچنین در جریان تهیه طرح درس، فرصت خواهد داشت تا مشکلات احتمالی تدریس را پیش بینی کند. وجود طرح درس، ارزشیابی فعالیت آموزشی استاد را آسان می کند و به عنوان یکی از معیارهای عمده ارزشیابی فعالیت آموزشی استاد بکار می رود.

اجزای طرح دوره یا course plan به شرح زیر است:

- عنوان دوره Course title (نام یک دوره پزشکی، مجموعه ای از بیماری های یک ارگان مثل بیماریهای گوارش)
- اهداف کلی Purpose با توجه به موضوع و محتوای درس
- اهداف اختصاصی Objectives بر اساس رؤس مطالب
- گروه هدف Target learners فراگیران یا مخاطبین
- شرایط ورود به دوره: مثل شرط سنی، قبولی در امتحان یا مصاحبه
- ساختار دوره Course Organization: شامل: تعداد واحد، مدت و شکل دوره، فهرست مطالب، روش تدریس، مواد آموزشی، برگزار کننده

• مقررات آموزشی دوره: Grand Rules

- ارزیابی فراگیران شامل: نحوه حضور، امتحانات، کسب حداقل در سنجش مهارت و
- عناصر مورد اشاره در طرح دوره معمولاً در حد کلی است و در طرح درس روزانه همین عناصر با جزئیات بیشتری مشخص می شود. طرح درس روزانه برای معلم به منزله نقشه سفر در طول درس است. این طرح ها باید از آموزش در یک جلسه کلاس تا جلسه دیگر ادامه یابد.

اجزای طرح درس روزانه یا Lesson plan به شرح زیر است:

- عنوان درس
- هدف کلی
- رفتارهای ویژه ی عینی (دارای عمل، محتوای شرط و معیار)
- حیطه هدف
- پیش نیاز
- محتوای آموزش
- روش تدریس
- جدول زمان بندی
- وسایل و مواد آموزشی مورد نیاز

- فعالیت های معلم
- فعالیت های دانشجو
- شیوه های ارزشیابی
- زمان
- منابع

منظور از هدف کلی معلومات و مهارت هایی است که دانشجو قبل از شروع دوره آموزشی فاقد آن بوده و استاد انتظار دارد فراگیر پس از پایان برنامه آموزشی به آن دست یابد. محتوای درس به کلیه فعالیت هایی اطلاق می شود که انتظار است دانشجو انجام دهد تا به هدف کلی برسد. منظور از رفتارهای ویژه عینی، تغییراتی است که استاد انتظار دارد پس از آموختن درس جدید در رفتار دانشجویان ایجاد شود. اهداف رفتاری دارای چهار جزء اساسی می باشد که اختصاراً **مهرت، ماده، نامیده می شوند** و عبارتند از: محتوی، رفتار، شرایط و درجه (معیار)

– **محتوا:** رفتارهای عینی و قابل اندازه گیری است که فراگیر در جریان آموزش کسب می کند.

– **رفتار:** همان عمل و یا قابلیت است که بروز آن را ازفراگیر انتظار داریم .

– **شرایط:** عبارت است از موقعیتی که فراگیر رفتار مورد نظر را در آن بروز می دهد .

– **درجه یا ضابطه یا معیار:** مشخص کننده آن است که بروز رفتار با چه میزان از خطا و یا نقصان، قابل قبول تلقی می شود.

